

ประโยค ป.ธ. ๗
 แปล มคอ.เป็นไทย
 สอบ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๑. อิทานิ อทินัน เถยยสงฆาติ อาทียะยาติอาทินัน อตถทสฺสนคฺคิ
 อทินัน นามาติอาทิมหา ฯ ตตฺถ อทินนุนฺติ ทนฺตโปณฺตสิทฺทวาปเท อตฺตโน
 สนฺตกมฺปิ อปฺภิกฺคหิตกํ กปฺปิยฺย อนชฺโฆหฺรณฺมียํ วุจฺจติ ฯ อิธ ปน ยงฺกิญฺจิ
 ปรปริกฺคหิตํ สสฺสามิกํ ภาณํ ฯ ตเทตฺ เตหิ สามิกฺเกหิ กายเนน วา วาจา ย
 น ทินฺนุนฺติ อทินัน ฯ อตฺตโน หตฺถโต วา ยถาจิตฺตญฺจานโต วา น
 นิสฺสญฺจนฺติ อนิสฺสญฺจํ ฯ ยถาจาเน จิตฺตมฺปิ อนเปกฺขตา ย น ปริจฺจตฺตุนฺติ
 อปริจฺจตฺตํ ฯ อารกฺขสํวิธานเนน รกฺขิตตฺตา รกฺขิตํ ฯ มณฺชฺสาทีสุ ปกฺกขิปิตฺวา
 โคปิตตฺตา โคปิตํ ฯ มม อิทุนฺติ ตณฺหามมตฺเตน มมายิตตฺตา มมายิตํ ฯ
 ตาหิ อปริจฺจาครกฺขณโคปนาทีหิ เตหิ ภาณฺชสามิกฺเกหิ ปเรหิ ปริกฺคหิตนฺติ
 ปรปริกฺคหิตํ ฯ เอตํ อทินัน นาม ฯ เถยยสงฺฆาตุนฺติ เอตฺถ เถโนติ
 โจโร ฯ เถนสฺส ภาโว เถยฺยํ ฯ อวหฺรณจิตฺตสฺเสตํ อธิวณฺํ ฯ สงฺฆา
 สงฺฆาตุนฺติ อตฺถโต เอกํ ฯ โภจฺจาสสฺเสตํ อธิวณฺํ สยฺยณานิทานา หิ
 ปปลฺลยสงฺฆาติอาทิสฺส วีย ฯ เถยฺยณฺจ ตํ สงฺฆาตณฺจาทิ เถยฺยสงฺฆาติ ฯ
 เถยฺยจิตฺตสงฺฆาโต เอโก จิตฺตโภจฺจาสโตติ อตฺถโต ฯ กรณฺตเถ เจตฺ
 ปจฺจตฺตวณฺํ ฯ ตสฺมา เถยฺยสงฺฆาเตนาติ อตฺถโต ทญฺจพฺพํ ฯ โย
 จ เถยฺยสงฺฆาเตน อาทียติ โส ยสฺมา เถยฺยจิตฺโต โหติ ตสฺมา พุชฺชณฺ
 อนาคตฺตวา อตฺถเมว ทสฺเสตฺถ เถยฺยจิตฺโต อวหฺรณจิตฺโตติ เอวมสฺส ปทภาชนิย
 วจฺจตฺตุนฺติ เวทิตพฺพํ ฯ

๒. เวหาสญฺเจ ฯ มณฺจปฺปิจาทีสุ จปิตํ ภาณํ อามาสํ วา โหตุ
 อนามาสํ วา เถยฺยจิตฺเตน อามสนฺตสฺส ทุกฺกภูํ ฯ มณฺจปฺปิจฺเจสุ จปิตภาณฺเจ
 เจตฺถ ถลฺลญฺเจ วุจฺจตฺตเนน วินิจฺฉโย เวทิตพฺพโ พ ฯ อยํ ปน วิเสโส ฯ สเจ
 ขลียา ถทฺธสาญฺโโก มณฺจเ วา ปฺปิจเ วา ปตฺถโถ มชฺฌเนน มณฺจจตฺถ

น ผุสติ มลจปาเทยว ผุสติ เตลั วเสน จานั เวทิตพัพ ๑ ปาทานั อุปริ
 ผุฏุโจกาสมเวว หิ อติกกามิตมตเต ตตถ ปาราชิกั โหติ ๑ สห มลจปีเจหิ
 หารนตสส ปน มลจปีจปาทานั ปติฏุจโิตกาสวเสน จานั เวทิตพัพ ๑
 จีวรวัส เวติ จีวรภูจปนตถาย พนริตวา จปีเต วัส เว กฏุจทมทเก เว ๑
 ตตถ สัหริตวา ปารโต อนนั โอรโต โภคั กตวา จปีตจีวรสส
 ปติฏุจโิตกาเสน ผุฏุโจกาโสว จานั น สพโพ จีวรวัส ๑ ตสฺมา เถยยจิตเตน
 ตั โภเก คเหตุวา อากทฺฒนตสส ปารโต วัส ปติฏุจโิตกาต้ โอรโต
 จีวรวัสสส ผุฏุจปปะเทลั อติกกาเมนตสส เอกทวุงคฺลุมตตาทกทฺฒเนนเว
 ปาราชิกั ๑ อนนเต คเหตุวา กทฺฒนตสสาปี เอสเว นโย ๑ ตตถเวว ปน
 จีวรวัส วามโต เว ทกฺขิมโต เว โอสารเนตสส วามนฺเตน
 ทกฺขิมนฺตฏฺจานั ทกฺขิมนฺเตน เว วามนฺตฏฺจานั อติกกนฺตมตเต ทสทฺวาท-
 สงคฺลุมตตสารเณเว ปาราชิกั ๑ อุทฺธั อุฏฺจิปนตสส เกสคฺคมตตฺกเขปนเน
 ปาราชิกั ๑

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.๕. ๗

แปล มครเป็นไทย

๑. บัดนี้ เพื่อจะแสดงเนื้อความแห่งคำเป็นต้นว่า อทินฺนํ เถยฺยสงฺฆาตํ อาทึเญยฺย ดังนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า อทินฺนํ นาม เป็นต้น ๆ ในคำว่า อทินฺนํ เป็นต้นนั้น มีวินิจฉัยดังนี้ ในทันตโปณสิกขาบท แม่สิ่งของ ๆ คนที่ยังไม่ได้รับประเคน ซึ่งเป็นกัปปิยะ แต่เป็นของที่ไม่ควรกลืนกิน เรียกว่า ของที่เขายังไม่ได้ให้ ๆ แต่ในสิกขาบทนี้ สิ่งของอย่างใด อย่างหนึ่ง ที่ผู้อื่นหวงแหน ซึ่งมีเจ้าของ เรียกว่า สิ่งของอันเจ้าของไม่ได้ให้ ๆ สิ่งของนี้นั้น อันเจ้าของเหล่านั้น ไม่ได้ให้ ด้วยกายหรือวาจา เหตุนั้น จึงชื่อว่า อทินฺนํ ๆ สิ่งของนี้นั้น อันเจ้าของยังไม่ได้ละวาง จากมือของตน หรือจากฐานที่ตั้งอยู่เดิม เหตุนั้น ชื่อว่า อนิสฺสฏฺฐํ ๆ สิ่งของนี้นั้น แม้ตั้งอยู่ที่เดิม อันเจ้าของยังไม่ได้สละ เพราะยังไม่หมดความอาลัยเหตุนั้น ชื่อว่า อปริจฺจตํ ๆ สิ่งของนี้นั้น อันเจ้าของยังรักษาอยู่ เพราะเจ้าของยังรักษาไว้ โดยจัดแจงการรักษายู่ ชื่อว่า รกฺขิตํ ๆ สิ่งของ นี้นั้น ชื่อว่า อันเจ้าของยังคุ้มครองอยู่ เพราะเป็นของที่เจ้าของใส่ไว้ในตู้เป็นต้นแล้วคุ้มครองไว้ ชื่อว่า โคปิตํ ๆ สิ่งของนี้นั้น อันเจ้าของยังถือว่าเป็นของเรา เพราะเป็นของที่เจ้าของยังถือ(กรรมสิทธิ์)ว่าเป็นของเรา โดยความถือว่าเรา ด้วยอำนาจตัณหาว่า ทรัพย์นี้ ของเรา ชื่อว่า มมายิตํ ๆ สิ่งของนี้นั้น อันเจ้าของยังหวงแหน เพราะเป็นของอันชนเหล่านี้ ได้แก่ ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์เหล่านั้น ยังหวงแหนไว้ ด้วยอาการมีอันยังไม่ละทิ้ง ยังรักษาและคุ้มครองไว้เป็นต้นเหล่านั้นเหตุนั้น ชื่อว่า ปรปริคฺคหิตํ ๆ นี้ ชื่อว่า สิ่งของอันเจ้าของไม่ได้ให้ ๆ ในบทว่า เถยฺยสงฺฆาตํ นี้ มีวินิจฉัยดังนี้ โจร ชื่อว่า เถโณ ๆ ความเป็นแห่งขโมย ชื่อว่า เถยฺยํ ๆ บทว่า เถยฺยํ นี้ เป็นชื่อแห่งจิตคิดจะลัก ๆ สองบทว่า สงฺขา สงฺฆาตํ นั้น โดยเนื้อความ ก็เป็นอันเดียวกัน ๆ ทั้งสองบทนั้น เป็นชื่อแห่งส่วน เหมือนสังฆาตศัพท์ ในอุททาหารณฺวํ ก็ส่วนแห่งธรรมเครื่องเน้นซ้ำทั้งหลาย มีสัญญาเป็นเหตุ ดังนี้เป็นต้น ๆ ส่วนนั้นด้วย ความเป็นแห่ง

ขโมยนั้น เป็นส่วนด้วย เหตุนี้ จึงชื่อว่า **เอยฺยสงฺฆาตํ** ๑ อธิบายว่า ส่วนแห่งจิต ส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนแห่งจิตเป็นขโมย ๑ ก็คำว่า **เอยฺยสงฺฆาตํ** นี้ เป็นปฐมวิภักติ ลงในอรรถตติยาวิภักติ ๑ เพราะเหตุนี้ บัณฑิตพึงเห็น โดยเนื้อความว่า **เอยฺยสงฺฆาเตน** ดังนี้ ๑ ก็ภิกษุใด ย่อมถือเอา(ทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้)ด้วยส่วนแห่งความเป็นขโมย ภิกษุนั้น ย่อมเป็นผู้มีจิตแห่งความเป็นขโมย เพราะฉะนั้น พึงทราบว่ เพื่อไม่ต้องทรงคำนึงถึงพญฺชนะแสดงเฉพาะแต่ใจความเท่านั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสบท ภาชนียํ แห่งบทว่า **เอยฺยสงฺฆาตํ** นั้นไว้อย่างนี้ว่า ผู้มีจิตแห่งความเป็นขโมย คือผู้มีจิตคิดจะลัก ดังนี้ ๑

๒. พึงทราบวินิจฉัยในภคฺทงฺที่ต้งอยู่กลางแจ้ง ๑ ภคฺทงฺที่เขาวางไว้ บนเตียงและต้งเป็นต้น จะเป็นของควรจับต้อง หรือไม่ควรจับต้องก็ตาม เมื่อภิกษุจับต้องด้วยโดยจิต เป็นทุกกฏ ๑ ก็แล ในภคฺทงฺที่เขาวางไว้บนเตียง และต้งนี้ บัณฑิตพึงทราบวินิจฉัยตามนัยที่กล่าวไว้แล้วในภคฺทงฺที่ต้งอยู่บนบก ๑ ส่วนความต่างกัน พึงทราบดังนี้ ๑ ถ้าผ้าสาฎกที่แจ้งเพราะน้ำข้าว ซึ่งเขา ฟูไว้ที่เตียงหรือต้ง ตรงกลางไม่ถูกพื้นเตียง ถูกแต่เท้าเตียงเท่านั้น พึงทราบฐาน ด้วยอำนาจแห่งเท้าเตียงเหล่านั้น ๑ จริงอยู่ เมื่อผ้าสาฎกนั้น ลักว่าอันภิกษุให้ ล่วงเลยโอกาสที่ถูกเบื่องบนแห่งเท้าเตียงเท่านั้น ย่อมเป็นปาราชิก ในเพราะ การให้ก้าวล่วงนั้นเป็นเหตุ ๑ แต่เมื่อภิกษุลักไปพร้อมทั้งเตียงและต้ง พึงทราบ ฐานด้วยอำนาจโอกาสที่เท้าเตียงและต้งต้งจรด(ติดหรือชิด)อยู่ ๑ บทว่า **จิวรวเส** วา ความว่า บนราวหรือบนท่อนไม้ที่เขาผูกต้งไว้ เพื่อประโยชน์แก่ การพาดจิวร ๑ เฉพาะโอกาสซึ่งถูกโอกาสแห่งจิวรที่เขาต้งไว้สัมผัสกันเท่านั้น เป็นฐาน แห่งจิวรที่เขารวบเอาชายไว้ข้างนอก เขาหนดไว้ข้างใน แล้วพาดบน ราวจิวรนั้น ราวจิวรทั้งหมด หาได้เป็นฐานไม ๑ เพราะเหตุนี้เมื่อภิกษุจับจิวร นั้นที่ชนด ดึงมาด้วยโดยจิต ให้โอกาสที่ต้งอยู่บนราวด้านนอก ล่วงเลยพื้นที่ที่ ราวจิวรถูกค้ำใน เป็นปาราชิก ด้วยการดึงมาเพียงนิ้วเดียว หรือสองนิ้วเท่านั้น ๑ แม้นัยแห่งภิกษุผู้จับที่ชายดึงมา ก็เหมือนกันนี้ ๑ แต่เมื่อภิกษุรูดลงข้างซ้าย

หรือข้างขวามนราวจีวรนั้นนั่นเอง ครั้นเมื่อจีวรนั้น สักว่า ชายด้านซ้ายล่วงเลย
ฐานแห่งชายด้านขวาไป หรือ ชายด้านขวา ล่วงเลยฐานแห่งชายด้านซ้ายไป
เป็นปาราชิก ด้วยการรูดไปเพียง ๑๐ นิ้ว หรือ ๑๒ นิ้วเท่านั้น ๆ เมื่อภิกษุยกขึ้น
ข้างบน เป็นปาราชิก ด้วยการยกขึ้นเพียงปลายเส้นผม ๆ
